

Kvalitetsstandard 2015

Rusmiddelcenter Lolland

Alkohol- og stofmisbrugsbehandling

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	3
1. LOVGRUNDLAG ALKOHOL- OG STOFMISBRUGSBEHANDLINGSOMRÅDET	4
2. YDELSER	4
3. MÅLGRUPPEN FOR ALKOHOL- OG STOFMISBRUGSBEHANDLING	5
5. OVERORDNEDE MÅL OG VÆRDIGRUNDLAG FOR INDSATSEN	5
6. ORGANISATORISK STRUKTUR	5
7. BEHANDLINGSTILBUD	5
<i>Ambulant behandling</i>	6
<i>Døgnbehandling</i>	6
<i>Substitutionsbehandling</i>	6
<i>Sundhedstilbud jf. sundhedsloven</i>	6
<i>Koordineret indsatsplan og handleplan jf. SEL § 141</i>	7
8. VISITATIONSPROCEDURE	7
<i>Alkoholrådgivningen (på 2 adresser)</i>	7
<i>Søndersø på administrationsgangen</i>	7
<i>Voksenrådgivningen</i>	7
<i>Ungerådgivningen</i>	7
<i>Opfølgning på behandlingsplan</i>	8
<i>Monitorering af indsatsen</i>	8
9. BEHANDLINGSGARANTI OG FRIT VALG	8
<i>Behandlingsgaranti</i>	8
<i>Frit valg for borgere med alkoholmisbrug</i>	8
<i>Frit valg for borgere med stofmisbrug</i>	8
10. MÅLSÆTNING FOR HANDLEPLANER	8
11. BRUGERINDDRAGELSE	9
<i>Inddragelse i egen sag</i>	9
<i>Inddragelse i de overordnede behandlingstilbud</i>	9
12. REGLER VEDRØRENDE BETALING FOR KOST OG LOGI	9
13. KLAGEADGANG	9
<i>Hvem og hvordan</i>	9
<i>Alkoholbehandling</i>	9
<i>Stofmisbrugsbehandling</i>	10
14. PERSONALETS FAGLIGE KVALIFIKATIONER OG KOMPETENCEUDVIKLING	10
15. KVALITETSKRAV TIL DØGNBEHANDLINGSSTEDER	10
16. FREMTIDIG INDSATS	10

Indledning

Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en kvalitetsstandard for kommunens tilbud om social behandling for stofmisbrug efter § 101 i serviceloven. Kravet om kvalitetsstandard fremgår af § 139 i serviceloven, og tilhørende bekendtgørelse nr. 254 af 20. marts 2014.

Kvalitetsstandarden skal beskrive det serviceniveau på stofmisbrugsbehandlingsområdet, som kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, herunder de politiske målsætninger og prioriteringer, der ligger bag beslutningen.

Serviceloven § 101 fastlægger kommunernes pligt til at tilbyde behandling for stofmisbrug til deres borgere, og ifølge § 141 i sundhedsloven skal kommunalbestyrelsen tilbyde behandling for alkoholmisbrug.

I det følgende beskrives Lolland Kommunes kvalitetsstandard for social og medicinsk behandling for alkohol- og stofmisbrug. Den indeholder en samlet information om de tilbud og ydelser, kommunen tilbyder borgere over 18 år.

1. Lovgrundlag alkohol- og stofmisbrugsbehandlingsområdet

Ifølge § 101 og § 101a i serviceloven har kommunalbestyrelsen pligt til at tilbyde behandling for stofmisbrug til kommunens borgere, og ifølge sundhedslovens § 141 skal kommunalbestyrelsen tilbyde vederlagsfri behandling for alkoholmisbrug. Som led i behandlingen udarbejdes en behandlingsplan i samarbejde med borgeren. Denne danner udgangspunkt for det tilbud, borgeren visiteres til.

Den lægelige behandling af stofmisbrugere er fastlagt i sundhedslovens § 142. Regler og standarder for denne behandling, herunder substitutionsbehandling, er beskrevet i Sundhedsstyrelsens vejledning.

Udover de nævnte lovbestemmelser, har også følgende bestemmelser betydning for alkohol- og stofmisbrugsområdet:

- Serviceloven §§ 10-12

Bestemmelserne omhandler kommunens forpligtelser til at yde rådgivning til kommunens borgere.

- Serviceloven § 16

Bestemmelsen omhandler brugerinddragelse i tilrettelæggelsen og udnyttelsen af behandlingstilbuddene.

- Serviceloven § 81

Bestemmelsen omhandler kommunens forpligtelse til at yde støtte til voksne med særlige sociale problemer, herunder stofmisbrug, i form af en helhedsorienteret indsats, der er afpasset den enkeltes behov

- Serviceloven § 107, stk. 2

Bestemmelsen omfatter kommunens forpligtelse til at sikre det nødvendige antal pladser til midlertidigt ophold i boformer til bl.a. stofmisbrugere, dvs. de tilbud der er i daglig tale kaldes døgnbehandling.

- Serviceloven § 141

Bestemmelsen omhandler kommunens forpligtelse til at tilbyde at udarbejde handleplaner, med henblik på sikring af en helhedsorienteret indsats.

- Serviceloven § 153, stk. 1-3

Denne omhandler den skærpede underretningspligt i forhold til børn, hvis udvikling er truet.

2. Ydelser

I tilknytning til kvalitetsstandarden er der udarbejdet et ydelseskatalog, hvor følgende tilbud til borgere, indskrevet i Rusmiddelcenter Lolland er beskrevet:

- Åben/anonym rådgivning
- Afklarende samtaler
- Anonym stofmisbrugsbehandling
- Lægefaglig indsats
- Medicinudlevering
- Akupunkturbehandling – NADA
- Motiverende forløb
- Terapeutisk forløb
- Gruppebehandling
- Tilbagefaldsforebyggende behandling
- Opfølgning på afsluttet stofmisbrugsbehandlingsforløb
- Ambulant tilbagefaldsbehandling
- Aktiviteter – Motion
- Sagsfremstilling ved ansøgning om døgnbehandling
- Tilsyn med borgere i døgnbehandling

- Faglig sparring
- Tværfagligt samarbejde, koordineret indsatsplan og handleplan jf. SEL § 141
- Kontrol
- Undervisning, oplæg mv.

3. Målgruppen for alkohol- og stofmisbrugsbehandling

Målgruppen for kommunens indsats er alle borgere over 18 år, med brug eller misbrug af rusmidler, i Lolland Kommune.

Det er kendetegnede for målgruppen, at de har et problematisk forbrug af rusmidler. Derudover er det også kendetegnende for målgruppen, at de ofte har alvorlige fysiske, følelsesmæssige, psykiske og/eller sociale problemer.

4. Gravide misbrugere og misbrugere med børn

Rusmiddelcenter Lolland prioriterer behandling af borgere med misbrugsproblematikker, der er gravide og eller har børn. Jævnfør den skærpede underretningspligt, underrettes til Børn og Ungeafdelingen, hvis Rusmiddelcenteret får kendskab til børn under 18 år, der lever under bekymrende forhold.

Vi samarbejder med Børn og Ungeafdelingen og kan fungere som kontrol i forhold til urinprøvetagning.

5. Overordnede mål og værdigrundlag for indsatsen

Målet er, at behandlingstilbuddene i Lolland Kommune:

- Er synlige, kendte og tilgængelige, således at borgerne i Lolland kommune ved, hvor de kan henvende sig, hvis de ønsker hjælp.
- Tager udgangspunkt i, at borgere med misbrug af rusmidler ofte har andre problemer end alkohol- eller stofmisbrug, hvorfor en helhedsorienteret tværsektoriel indsats er nødvendig.
- Udgør en bred vifte, og derved kan tilpasses den enkeltes behov.

Formålet med behandlingsindsatsen er, at give den enkelte redskaber til at ophøre eller reducere sit forbrug af rusmidler.

Rusmiddelcenter Lolland arbejder ud fra kommunens overordnede værdigrundlag.

6. Organisatorisk struktur

Lolland Kommunes tilbud om social behandling for alkohol- og stofmisbrug varetages af Rusmiddelcenter Lolland, som organisatorisk er placeret i Center for Socialpsykiatri og Rusmidler i Social- og arbejdsmarkedssektoren.

7. Behandlingstilbud

Rusmiddelcenter Lolland yder rådgivning og behandling til borgere, der ønsker en forandring i relation til deres brug af rusmidler.

I det følgende beskrives de overordnede tilbud for borgere over 18 år. Se uddybende beskrivelse i ydelseskataloget.

Ambulant behandling

Med fokus på borgerens autonomi tager den ambulante behandling udgangspunkt i den enkeltes ønsker og målsætning. Der tilbydes individuelle samtaler og gruppebehandling, hvor der arbejdes med motivation, selvindsigt, identifikation af højrisikosituationer, strategier m.m.

Der er mulighed for at være anonym i den ambulante alkohol- og stofmisbrugsbehandling, dog forudsætter anonym behandling for stofmisbrug jf. servicelovens § 101a, at borgeren ud over stofmisbruget ikke er belastet socialt, og har en relativ tæt tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet.

Døgnbehandling

Borgere indskrevet i Rusmiddelcenter Lolland, kan søge om døgnbehandling. Vurdering og beslutning træffes af Visitationsudvalget i Social- og Arbejdsmarkedssektoren, på baggrund af sagsfremstilling, som udarbejdes af rusmiddelkonsulent fra Rusmiddelcenter Lolland.

Formålet med døgnbehandling er overordnet, at borgeren i strukturerede og støttende rammer kan arbejde mod øget forståelse for sin rusmiddelproblematik, og udvikle redskaber til at ændre sine misbrugsvaner.

Døgnbehandling er en indgribende foranstaltning. Derfor forudsætter bevilling af døgnbehandling at

- mindre indgribende behandlingsformer ikke vurderes tilstrækkelige, dvs. at de ambulante behandlingsmuligheder vurderes udtømte
- borgeren vurderes at være motiveret for og kan profitere af behandlingsformen, herunder at borgeren vurderes at kunne honorere kravene i et så intensivt behandlingsforløb, som døgnbehandling er
- borgeren er udredt i det omfang det er muligt

Borgerens eventuelle behov for miljøskift indgår i vurderingsgrundlaget, men vil ikke alene kunne begrunde en bevilling af døgnbehandling. Vurderingerne foretages ud fra borgerens samlede situation. Som følge heraf kan døgnbehandling, som udgangspunkt, ikke bevilges som akutforanstaltning.

Substitutionsbehandling

Substitutionsbehandling for stofmisbrugere er omfattet af sundhedslovens § 142. Behandlingen varetages af Rusmiddelcenter Lollands lægekonsulent, der ordinerer substitutionsmedicin. Udlevering sker fra Rusmiddelcenter Lolland eller i særlige tilfælde ved udlevering på apotek.

Formålet med substitutionsbehandlingen er at stabilisere forbruget af euforiserende stoffer, således at borgeren kan nedbringe eller ophøre med sit brug af illegale stoffer. Målet er derigennem at kunne fastholde borgeren i en tilstand, hvor det er muligt at modtage og profitere af social behandling.

Sundhedstilbud jf. sundhedsloven

Rusmiddelcenter Lolland tilbyder rådgivning, screening og vaccination for borgere i behandling, der er i risikogruppen for hepatitis og HIV. I risikogruppen er de personer, der aktuelt eller tidligere har sniffet eller injiceret.

Metadonbrugere der får høj dosis bliver henvist til elektrodiagramundersøgelse, hvorved det måles, om den høje dosis tåles.

Koordineret indsatsplan og handleplan jf. SEL § 141

Borgere indskrevet i behandling jf. SEL § 101 er omfattet af SEL § 141 og skal have tilbudt handleplan. Flere har tilknytning til flere indsatsområder, og handleplanen jf. SEL § 141 har netop til formål at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende indsats – se i øvrigt pkt. 10.

Derudover udarbejdes koordineret indsatsplan for målgruppen af borgere med samtidig psykisk lidelse og skadeligt og afhængigt forbrug af rusmidler. Denne koordinering sker i samarbejde med Psykiatrien i Region Sjælland.

8. Visitationsprocedure

Rusmiddelcenter Lolland tilbyder gratis behandling til alle borgere, der har ønske om at opnå en forandring i relation til brug af rusmidler. Alle borgere over 18 år kan frit henvende sig med anmodning om behandling. Henvendelse kan ske personligt, telefonisk eller via e-mail.

Alkoholrådgivningen (på 2 adresser)

Hoskiærsvej 17 byg. 14
4900 Nakskov
+

Søndersø på administrationsgangen

Søndre Boulevard 2 A
4930 Maribo

Voksenrådgivningen

Hoskiærsvej 17 byg. 14
4900 Nakskov

Ungerådgivningen

Hoskiærsvej 17 byg. 14
4900 Nakskov

Efter henvendelse i Rusmiddelcenter Lolland, med anmodning om behandling, gives borgeren tid til en henvendelsessamtale hos en konsulent. Samtalen har til formål at give en gensidig orientering, hvor borgeren bl.a. oplyses om behandlingens indhold og form. Efter henvendelsessamtalen gives borgeren ny tid til en indskrivning, såfremt begge parter er enige i at indgå samarbejde.

Herefter bliver borgeren visiteret af lægekonsulent i forhold til vurdering af evt. medicinsk behandling. Der aflægges urinprøve til dokumentation af misbrug.

Der udarbejdes skriftlig visitation i form af udfyldelse af blanket, ved indskrivningen udfyldes anamnese. Senere udfyldes spørgeskemaer EuropASI og SIB, der også bidrager til klarlæggelse af borgerens misbrugsanamnese.

De to samtaler danner grundlaget for behandlingsplanen, som udarbejdes af rusmiddelkonsulenten og borgeren. På baggrund af behandlingsplanen visiteres herefter til behandlingstilbud

Visitationsproceduren er tilrettelagt således, at der under sædvanlige omstændigheder vil gå max. 14 dage fra henvendelse til tilbud.

Opfølgning på behandlingsplan

Der foretages opfølgning på behandlingsplanen hver 6. måned.

Monitorering af indsatsen

1 måned efter og igen 6 måneder efter afsluttet behandlingsforløb, foretages opfølgning på behandlingens effekt. Samtidig sikres at borgeren fortsat ikke har behov for behandling.

9. Behandlingsgaranti og frit valg

Behandlingsgaranti

Jf. serviceloven § 101 og sundhedsloven § 141 skal kommunen sørge for tilbud om behandling til alkohol- og stofmisbrugere. Tilbuddet skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelse.

Behandlingsgarantien skal sikre, at borgeren indenfor perioden på 14 dage tilbydes behandling. Behandling tilbydes på baggrund af den udarbejdede behandlingsplan. Af behandlingsplanen vil fremgå, hvilket tilbud, der visiteres til.

En borger, der f.eks. ønsker døgnbehandling, men som ikke er visiteret til dette ifølge behandlingsplanen, kan derfor ikke med udgangspunkt i behandlingsgarantien få adgang hertil.

Frit valg for borgere med alkoholmisbrug

Ifølge sundhedsloven kan alkoholmisbrugere vederlagsfrit søge anonym ambulat behandling på det alkoholambulatorium, hvor vedkommende måtte ønske det.

Frit valg for borgere med stofmisbrug

Ifølge serviceloven har stofmisbrugere, der er visiteret til behandling, en ret til at vælge mellem offentlige behandlingstilbud og private behandlingstilbud, der er godkendt efter serviceloven. Det konkrete tilbud skal være af tilsvarende karakter, som det kommunen har visiteret til. Der vil derfor ikke være frit valg mellem f.eks. døgn- og dagbehandling, og det vil heller ikke nødvendigvis være alle godkendte behandlingssteder, som er relevante for det planlagte b-handlingsforløb. Adgangen til frit at vælge, kan i særlige tilfælde begrænses for stofmisbrugere, hvis hensynet til pågældendes fysiske eller psykiske tilstand taler for det. Rusmiddelcenter Lolland informerer om adgangen til at benytte sig af andre behandlingstilbud, og er borgeren behjælpelig med at søge relevant information i forbindelse med det frie valg.

Den medicinske behandling er også omfattet af reglerne om frit valg.

10. Målsætning for handleplaner

Servicelovens § 141 foreskriver, at der skal tilbydes udarbejdelse af handleplan til borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller alvorlige sociale problemer, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder. Stort set alle borgere, der er indskrevet i Rusmiddelcenter Lolland, skal derfor tilbydes handleplan jf. SEL § 141.

Det er i Lolland Kommune målsætningen, at behandlingen koordineres i et tæt samarbejde med øvrige relevante indsatsområder. Handleplanen jf. SEL § 141 er et redskab til at tydeliggøre og sikre koordinering af indsatserne. Der er tale om en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, ud fra en

aftalt opgave- og ansvarsfordeling, hvor fokus også er at styrke borgerens indflydelse på sagsbehandlingen, og dermed bidrage til at øge retssikkerheden.

Når en borger henvender sig til Rusmiddelcenter Lolland foretages en vurdering af, hvorvidt de er omfattet af målgruppen, der skal tilbydes handleplan jf. SEL § 141. Omfanget af samarbejdet og indsatsen er individuelt.

11. Brugerinddragelse

Inddragelse i egen sag

Jf. retssikkerhedslovens § 4, skal borgeren have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag. Endvidere skal hjælpen tilrettelægges ud fra den enkeltes behov og forudsætninger (serviceloven § 1, stk. 3).

Brugerinddragelse er altså et helt centralt element i sagsbehandlingen. Derfor inddrager Rusmiddelcenter Lolland borgeren i tilrettelæggelsen af behandlingen, gennem deltagelse i udarbejdelse af den individuelle behandlingsplan.

Inddragelse i de overordnede behandlingstilbud

Rusmiddelcenter Lolland ønsker at inddrage såvel borgeren som de pårørende i bestræbelserne på, at skabe et Rusmiddelcenter, der drager nytte af de erfaringer, som ligger hos målgruppen.

12. Regler vedrørende betaling for kost og logi

Behandling for alkohol- og stofmisbrug er vederlagsfri for borgeren. Såfremt borgeren bevilges midlertidigt ophold i boform jf. serviceloven § 107, i form af døgnophold eller halvvejshus, er der imidlertid adgang til at fastsætte en egenbetaling for værdi af kost og logi. Dette gælder dog ikke alkoholbehandling.

Egenbetalingen fastsættes ud fra følgende principper:

- Egenbetaling fastsættes forud for opholdets begyndelse.
- Borgeren skal have mulighed for at dokumentere løbende faste udgifter under døgnopholdet
- Der tages ved udregning af egenbetaling udgangspunkt i den fastsatte takst på den konkrete behandlingsinstitution
- Såfremt borgeren bevarer egen bolig under opholdet, opkræves der jf. SL § 163 ikke egenbetaling for logi
- Borgeren sikres beløb til personlige fornødenheder under døgnopholdet.

13. Klageadgang

Hvem og hvordan

Borgeren kan selv klage, men kan også lade sig repræsentere af en anden person, en forening eller af en advokat. Der kan klages mundtlig eller skriftlig.

Alkoholbehandling

Klage over lægelige afgørelser sendes til Social- og Arbejdsmarkedssektoren i Lolland Kommune, som efter en revurdering af afgørelsen videresender klagen til Patientklagenævnet.

Stofmisbrugsbehandling

Klage over afgørelser sendes til Social- og Arbejdsmarkedssektoren i Lolland Kommune, som efter en revurdering af afgørelsen videresender klagen til rette ankeinstans. Klage over afgørelse vedrørende den sociale behandling, behandles af Ankestyrelsen, jævnfør retssikkerhedslovens § 60. Klage over lægelige afgørelser behandles af Patientklagenævnet.

14. Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling

Behandlingen varetages i Rusmiddelcenter Lolland af konsulenter, med relevant socialfaglig uddannelse og/eller terapeutisk uddannelse, med speciale i misbrugsbehandling. Desuden er der flere, der har efteruddannelse i forskellige terapeutiske metoder. Derudover er ansat kontoruddannet personale i forhold til varetagelse af administrative opgaver.

Den medicinske behandling varetages af lægefagligt uddannet personale. Medicindosering og udlevering varetages af sundhedsfagligt personale.

Metodisk tager behandlingen i Rusmiddelcenter Lolland udgangspunkt i et humanistisk menneskesyn, med vægt på borgerens autonomi.

Det tilstræbes videre, at behandlingen kontinuerligt kvalitetssikres blandt andet ved deltagelse i misbrugsrelaterede konferencer.

15. Kvalitetskrav til døgnbehandlingssteder

Rusmiddelcenter Lolland samarbejder med døgnbehandlingssteder, der er præget af en professionel målrettet og tydelig tilgang, og hvor der arbejdes ud fra en anerkendelse af de mål, der forud for døgnophold er udarbejdet mellem borger og behandler i ambulante regi.

For at sikre en højt kvalificeret behandling, prioriterer Rusmiddelcenter Lolland en tæt opfølgning under døgnophold. Til brug for opfølgningen stilles der krav til behandlingsstedet om udarbejdelse af statusbeskrivelser af borgerens udvikling i behandlingsforløbet, og som også tydeliggør den faglige kvalitet i behandlingen.

Det er et krav, at det enkelte døgnbehandlingssted er godkendt og registreret i Tilbudsportalen.

16. Fremtidig indsats

Den fremtidige indsats i Rusmiddelcenter Lolland vil fortsat bære præg af en videreudvikling af de eksisterende behandlingstilbud. En del af indsatsen vil tage afsæt i et behov for at udbygge kendskab til, og viden om misbrugsbehandling i Lolland Kommune, så borgere med misbrug, pårørende og samarbejdspartnere dels kender til eksistensen af tilbuddet, men også får mulighed for at opnå viden om indholdet i behandlingen.

I den fremtidige indsats ligger imidlertid også nye visioner om at etablere gruppebehandling for særlige målgrupper.

Det er for Rusmiddelcenter Lolland en overordnet vision at skabe et varieret behandlingstilbud, således at den enkelte oplever et individuelt tilrettelagt behandlingsforløb.